

PUČIAMIEJI MUZIKOS INSTRUMENTAI

I SKYRIUS MUZIKAVIMAS

1. Muzikavimas pučiamaisiais muzikos instrumentais (toliau – Dalykas) – pagrindinis privalomo branduolio dalykas Mokyklos įgyvendinamoje pagrindinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programoje. Pagrindinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programoje mokosi mokiniai, baigę pradinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programą.

2. Dalyko tikslas – ugdyti mokinio meninius gebėjimus, padėti mokiniams suvokti meninę kalbą, ritmą, klausą, muziką.

3. Dalyko paskirtis – toliau plėtoti mokinių kompetencijas:

3.1. kultūrinės – gebėjimas suvokti ir vertinti kultūrinės realijas, dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą, suvokti ir vertinti įvairias muzikinės kultūros formas ir reiškinius;

3.2. bendrąsias – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

4. Dalyko uždaviniai:

4.1. sudaryti sąlygas atsiskleisti ir formuoti asmenybei, plėtoti kūrybinius meninius gebėjimus;

4.2. teikti ir plėtoti meno kultūros pažinimą, išugdyti gebėjimą suprasti ir vertinti profesionalią muziką, kūrinius, kultūrinės aplinkos procesus;

4.3. skatinti dalyvavimą švietėjiškoje ir kultūrinėje veikloje;

4.4. remiantis tautinės kultūros tradicijomis ir papročiais, ugdyti tautinę savimonę ir patriotiškumą.

5. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikavimo technikos įvaldymas.	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus.	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemonės; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento ar balso galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą.	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai);

	2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinių.
3. Veiklos sritis – muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajonų) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje; 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

6. Turinio apimtys:

6.1. 4 klasė:

6.1.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas:

6.1.1.1. toliau ugdyti moksleivio poreikį muzikuoti, didesnę dėmesį skirti muzikiniam kūrinio išpildymui, tobulinami taisyklingos laikysenos, kvėpavimo įgūdžiai;

6.1.1.2. mokytojas mokymo metodus ir mokymosi veiklas parenka ir organizuoja taip, kad mokymas atitiktų mokinių patirtį, gebėjimus, polinkius, mokymosi stilių, pasirengimą mokytis, turimus išteklius ir priemones.

6.1.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

6.1.2.1. didelis dėmesys skiriamas dinaminiam atlikimui, išmoktų štrichų įtvirtinimui, garso kokybės tobulinimui, artikuliacijos, atlikimo technikos gerinimui, muzikiniam frazavimui, dinaminiam kūrinio atlikimui, pučiamojo instrumento technologijų pažinimo ir muzikinės saviraiškos galimybių formavimui.

6.1.2.2. 4 klasėje mokiniai išmoksta groti 1 stambios formos kūrinių (pasirinktinai), 4 skirtingo charakterio kūrinius atmintinai, 2 – 4 etiudus arba techniką lavinančius pratimus, diezines, bemolines mažorines ir minorines gamas su 2 ženklais.

6.1.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

6.1.3.1. visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams I pusmetį ir akademiniame koncerte II pusmetį;

6.1.3.2. mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose, šalies ir tarptautiniuose festivaliuose bei konkursuose.

6.2. 5 klasė:

6.2.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas:

6.2.1.1. atliekami įvairūs pratimai grojimo technikai, pirštų bėglumui, artikuliacijai lavinti, dvigubo stacato įvaldymui, ritminių elementų įsisavinimui ir pritaikymui etiuduose, pjesėse.

6.2.1.2. grojant stambios formos kūrinius, didesnę dėmesį skirti kūrinio vientisumui, stiliaus ir formos pajautimui bei suvokimui, interpretacinėms atliekamo kūrinio galimybėms.

6.2.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

6.2.2.1. 5 klasėje išmokstama groti 1 – 2 stambios formos kūrinus (pasirinktinai), 4 – 6 skirtingo charakterio pjeses, 4 – 6 etiudus, gamos su 4 ženklais mažorinės ir minorinės, diezinės ir bemolinės, dviejų oktavų ribose, grojami intervalai, trigarsio apvertimai.

6.2.2.2. gamos grojamos kryptingai siekiant techninių uždavinių įgyvendinimo kūriniuose.

6.2.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

6.2.3.1. visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams I pusmetį ir akademiniame koncerte II pusmetį.

6.2.3.2. mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose, šalies ir tarptautiniuose festivaliuose bei konkursuose.

6.3. 6 klasė:

6.3.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas:

6.3.1.1. akcentuojamas kūrinio meninio turinio suvokimas, jo atskleidimas, atliekamo kūrinio vientisumo pajautimas;

6.3.1.2. Kūrinių analizė pamokų metu: grojimo štrichų, kvėpavimo, garso tembrinių spalvų ieškojimas. Savarankiško darbo namuose skatinimas;

6.3.1.3. Laiku koreguoti ir šalinti atsirandančias muzikinio bei techninio atlikimo problemas. Pamoka tampa pagrįsta bendradarbiavimu ir diskusijomis su moksleiviu, technikos bei muzikinio perteikimo temomis.

6.3.1.4. Skatinamas koncertų lankymas, žymių pasaulinio lygio muzikantų koncertų įrašų klausymas, jų analizavimas ir atskirų grojimo elementų pritaikymas ruošiant kūrinis sceniniam atlikimui.

6.3.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

6.3.2.1. 6 klasėje išmokstama groti 1 – 2 stambios formos kūrinus (pasirinktinai), 4 – 6 skirtingo charakterio pjeses, 4 – 6 etiudus, gamos su 5 ženklais mažorinės ir minorinės, diezinės ir bemolinės, dviejų oktavų ribose, grojami intervalai, trigarsio apvertimai;

6.3.2.2. gamos grojamos kryptingai siekiant techninių uždavinių įgyvendinimo kūriniuose.

6.3.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

6.3.3.1. visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams I pusmetį ir akademiniame koncerte II pusmetį;

6.3.3.2. mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose, šalies ir tarptautiniuose festivaliuose bei konkursuose.

6.4. 7 klasė:

6.4.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas:

6.4.1.1. muzikos suvokimo ir pajautimo plėtojimas;

6.4.1.2. garso kokybės, vibrato, intonacijos, štrichų atlikimo tobulinimas;

6.4.1.3. įvairių stilių ir epochų kompozitorių kūrinių meninio turinio suvokimo ir jo atskleidimo formavimas;

6.4.1.4. gebėjimas emocionaliai suvokti ir reaguoti į muzikinę kalbą, muzikos vaizdų pasaulį. Mokiniai mokomi vertinti ir įsivertinti, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus kelti tolesnio mokymosi tikslus.

6.4.1.5. Pagrindinis tikslas – kuo geriau pasiruošti baigiamajam egzaminui, ugdyti rimtą požiūrį į muzikavimą, tobulinti dalykines kompetencijas.

6.4.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

6.4.2.1. 7 klasės I pusmetyje išmokstama groti (pasirinktinai), 2 – 3 skirtingo charakterio pjeses, 2 – 3 etiudus, kartojamos visos mažorinės ir minorinės, diezinės ir bemolinės gamos iki 5 ženklų.

6.4.2.2. I pusmetyje mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams.

6.4.2.3. II pusmetyje mokiniai ruošiasi FŠPU pagrindinio ugdymo baigiamajam egzaminui, kuriame atliekama 1 stambios formos kūrinys, pjesė ir etiudas arba 3 skirtingo charakterio pjesės ir etiudas.

6.4.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – motyvuoti mokinių aktyviam ir sąmoningam mokymuisi, skatinti mokinius savarankiškai mąstyti, aktyviai bendradarbiauti

tarpusavyje ir su mokytoju, giliau ir prasmingiau suvokti kūrinio atlikimą, muzikos priemonių taikymą, skatinti muzikinės veiklos tobulinimą, orientuotą į muzikinės patirties plėtojimą.

II SKYRIUS ANSAMBLIS

7. Ansamblio dalyko (toliau – Ansamblis) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

8. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, suteikti instrumentinio ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, reikalingų atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

9. Ansamblio uždaviniai:

9.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

9.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

9.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

9.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

10. Ansamblio dalyką sudaro trys veiklos sritys:

10.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

10.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

10.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

11. Ansambliai gali būti tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų) arba netradicinės (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų):

11.1. tradiciniai ansambliai:

11.1.1. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas, trimitas ir kt.) (2, 3, 4, 6 mokiniai);

11.1.2. pučiamųjų instrumentų ansambliai;

11.2. netradicinės sudėties ansambliai.

12. Mokinys turi gebėti atlikti savo partiją ansamblyje klausydamas ir kontroliuodamas savo bei kitų atlikimą, girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ir instrumentus. Siekiant sukurti bendrą meninį rezultatą kartu su kitais atlikėjais būtina išmokyti derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.

13. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliško ugdymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirtį.	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis – kūrinių ansamblinis interpretavimas.	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje.	

Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

14. Turinio apimtys (4 – 7 klasės):

14.1. Ansamblinio grojimo įgūdžių formavimas:

14.1.1. mokiniai turi gebėti apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką, nusakyti kūrinio metrą, tempą, paaiškinti atlikimo štrichus. Reikalavimai priklauso nuo dalyvių amžiaus, sudėties, muzikavimo patirties, atliekamų kūrinių sudėtingumo, žanro ypatumų ir nuo to, kokią vietą mokinio atliekama partija užima ansamblyje (ar partija vedančioji, ar pritariamoji ir panašiai).

14.1.2. Kūrinio ruošimo, mokymosi, gilinimosi į jį procese reikia atkreipti dėmesį į bendrą atlikimo vaizdą, kūrinio prasmės suvokimą.

14.2. Kūrinių ansamblinis interpretavimas – per mokslo metus mokinys išmoksta 4-6 kūrinius. Ansamblio repertuarą sudaro originalūs ir aranžuoti, įvairių stilių ir žanrų kūriniai.

14.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

14.3.1. ansamblio nariai turi kurti bendrą grojimo stilių, kartu išlaikydami ir individualų. Svarbu, kad atlikėjas būtų įvaldęs ne tik visus solinio grojimo technikos būdus, bet ir mokėtų savo stilių derinti prie partnerių;

14.3.2. Ansamblyje grojantis atlikėjas turi mokėti ne tik savo partiją, bet ir girdėti partnerių partijas, partitūras. Ansamblio klasėje gali būti taikomi įvairūs kūrinio ruošimo metodai, procesas gali vykti keliomis kryptimis ir etapais (tai priklauso nuo mokytojo). Svarbu, kad paruošti kūriniai būtų brandūs meniniu požiūriu.

14.3.3. I ir II pusmečiai - atsiskaitymas/koncertas: atliekamas 1 kūrinys, geriausiai atspindintis mokinių pažangą.

III SKYRIUS SOLFEDŽIO DALYKAS

15. Solfedžio dalyko (toliau – Solfedžio) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.

16. Solfedžio tikslas – prigimtinių bendrųjų muzikinių gebėjimų: ritmo, dermės, intonavimo pojūčio, klausos, muzikinės atminties, muzikinio raštingumo lavinimas.

17. Solfedžio dalyko uždaviniai:

17.1. formuoti intonavimo įgūdžius;

17.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;

17.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti užrašant iš klausos žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;

17.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros formomis, ugdant mokinių muzikinį skonį, skatinant mąstymą ir emocijas.

18. Solfedžio mokymuisi skiriamos 2 akademinės valandos per savaitę.

19. Solfedžio mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dermėse, žinoti jų pavadinimus ir ypatumus; 1.1.2. žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.

1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir harmoninės muzikos atlikimo ypatumus.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. išlaikyti tempą; 2.1.3. žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtiniuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

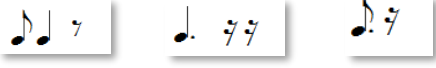
20. Turinio apimtys: apimtis – 2 pusmečiai, 2 pamokos per savaitę:

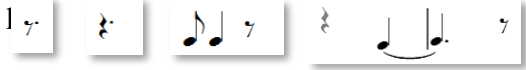
4 klasė (pagrindinio ugdymo pirmieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės – C, G ,F, D, B, A, Es minorinės – a, e, d, h, g, fis, c; dur-natūrali, moll-natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. intervalai: sekunda (d, m), tercija (d, m), kvarta(gr), kvinta(gr), seksta (d, m), grynoji oktava ir prima, septima (d, m).
1.2. Intonuoti akordus mažoro ir minoro dermėse.	1.2.1. Intonuoti tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą; S ir D trigarsius; 1.2.2. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: T5 –T6 – S5 – T46 – D5 – T5).
1.3. Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.3.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. transponavimas sekunda aukštyn ir žemyn; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose.	

2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, trijų, keturių, šešių aštuntinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė su tašku ir šešioliktinė, triolė, sinkopė; 2.1.3. atlikti ritminius kanonus, rondo.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.3. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.3.1. Nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas; 3.3.2. melodijoje atpažinti išmoktų intervalų, akordų melodinę liniją; 3.3.3. naudotis muzikos užrašymo ženklais ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
5 klasė (pagrindinio ugdymo antrieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 4 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Paralelių gamų sąvoka; 1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso $\uparrow\downarrow$: <i>pad4</i> ir <i>sum5</i> su sprendimu (natūraliame mažore bei harmoniniame minore); 1.1.3. akordai: <i>T</i> , <i>S</i> , <i>D</i> ir apvertimai tonacijose. <i>D7</i> ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose; 1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: <i>T5 – S6 – T64 – D7 – T</i>); 1.1.5. <i>T5</i> , <i>D6</i> , <i>D65</i> , <i>T</i> .
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 4 ženklų), kanonai, ostinatinė melodija, sukurti melodiją duotam ritmui; 1.2.2. transponavimas iš lapo sekunda aukštyn ir žemyn.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką.

2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	<p>2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių dalių metrus.</p> <p>2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes:</p> <p style="text-align: center;"></p> <p>2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines dirigavimo schemas.</p>
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	<p>2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus;</p> <p>2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.</p>
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	<p>3.1.1. Vienbalsė melodija (2 sakiniai). Ritminis, intervalų ir akordų diktantas;</p> <p>3.1.2. melodijos judėjimas <i>T, S, D</i> ar <i>D₇</i> ir jų apvertimų garsais;</p> <p>3.1.3. melodijos šuoliai: V-II; IV- I; II-IV; V-VII; IV-VII; IV-VII.</p>
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	<p>3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes;</p> <p>3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę liniją.</p>
6 klasė (pagrindinio ugdymo tretieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	<p>1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 5 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Laipsnių intonavimas. Melodija su chromatizmais, moduliacija bei nukrypimais į dominantės tonaciją;</p> <p>1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓: pad₂ ir sum₇, pad₄ ir sum₅ su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore);</p> <p>1.1.3. akordai: T, S, D ir apvertimai tonacijose ir nuo garso. D₇ ir jo apvertimai su sprendimu tonacijoje, VII_{sum5};</p> <p>1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz. T- D₅₆ -T- VII_{sum.5}-T).</p>
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	<p>1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 5 ženklų); transponavimas iš lapo sekunda ir tercija aukštyn ir žemyn;</p> <p>1.2.2. diatoninės sekvencijos su žinomais ritminiais-intonaciniais elementais.</p>

1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Gebėti sukurti ir atlikti duotai melodijai antrą balsą; 1.3.2. Skambinant melodiją, gebėti solfedžuoti kitą balsą.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – Siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Žinoti metrus: 2/2 (♩), 3/2; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: 2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtingas dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. suvokti natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius-intonacinius elementus 3/8, 6/8 metruose; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas; 3.1.3. melodijos judėjimas T,S,D ar D7 ir jų apvertimų garsais.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį.
3.3. Kūrybinės užduotys.	3.3.1. Sukurti melodiją iš T, S, D laipsnių garsų, pabaigti pradėtą melodiją.
7 klasė (pagrindinio ugdymo ketvirtieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos – mažorinės ir minorinės iki 6 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, harmoninė, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Dermės-eolinė, dorinė, fryginė, joninė, lydinė, miksolydinė, pentatonika; 1.1.2. muzikinė sąvoka - kvintų ratas; 1.1.3. intervalai - visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓. <i>pad2</i> ir <i>sum7</i> , <i>pad4</i> ir <i>sum5</i> su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore) tonacijoje ir nuo garso; 1.1.4. akordai –T,S,D trigarsiai ir jų apv., D7 su apvertimais ir sprendimu, VII ₇ , VII <i>sum5</i> , II <i>sum5</i> su sprendimu tonacijoje ir nuo garso; 1.1.5. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais.

1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kitų tautų liaudies dainų, kompozitorių kūrybinių ištraukų solfedžiavimas (dermėse iki 6 ženklų bei kitose diatoninėse dermėse); 1.2.2. nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas; 1.2.3. sekvencijos su chromatizmais.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką; 1.3.2. analizuoti melodijas naudojant naujus muzikinės kalbos elementus, sąvokas.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Atpažinti ir atlikti sudėtingesnes ritmines grupes taktuose ir tarp taktų: 2.1.2. atliekant vienbalses ir dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtingesnes dirigavimo schemas mišriuose ir kintamuosiuose metruose.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. suvokti natų grupavimo principus, mokėti paaiškinti, analizuoti natų grupavimo ypatumus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausa atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius-intonacinius elementus, chromatizmus (pereinamuosius ir pagalbinius). Mokėti paaiškinti jų užrašymo ypatumus; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas (raštu ir žodžiu); 3.1.3. sukurti melodijas skirtingiems tempams; 3.1.4. sukurti melodiją, kurioje būtų charakteringieji intervalai.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes kuriant melodijas; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmokus akordų intervalų melodinę slinktį; 3.2.3. vartoti muzikines sąvokas ir terminus analizuojant muzikinį tekstą.

21. Solfedžio turinio apimtis (4-7 klasėse):

21.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

21.1.1. vienbalsių ir dvibalsių harmoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;

21.1.2. trijų rūšių mažorinių ir minorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;

21.1.3. natų skaitymas ir transportavimas smuiko ir boso raktuose;

21.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje nuo garso;

21.1.5. T, S, D, D₇ akordų ir jų apvertimų, VII₇, VII₇⁰ padidintų ir sumažintų kvintakordų sudarymas ir dainavimas dermėje.

21.2. Ritmavimas:

21.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;

21.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai.

21.3. Muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:

21.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D₇ akordai ir jų apvertimai, padidinti ir sumažinti kvintakordai, vienbalsiai, dvibalsiai ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai;

21.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

IV SKYRIUS MUZIKOS ISTORIJA

22. Muzikos istorijos dalyko (toliau – Muzikos istorija) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas ugdytiniui plėtoti kompetencijas, prigimtinius gebėjimus, lavinti muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimą.

23. Muzikos istorijos tikslas – pažinti muzikinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, muzikos ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.

24. Muzikos istorijos uždaviniai:

24.1. formuoti muzikos kūrinių klausymo, apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;

24.2. supažindinti su lietuvių muzikinės kultūros ištakomis ir raida;

24.3. supažindinti su Vakarų Europos muzikos stilistinėmis epochomis, žymiausiais kompozitoriais;

24.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių muzikine kultūra;

24.5. įgytas žinias pritaikyti muzikiniuose ir kultūrinuose renginiuose, projektuose.

25. Muzikos istorijos mokymuisi skiriama 1 akademinė valanda per savaitę.

26. Ugdymo principai:

26.1. aktualumo – siūlomų veiklų pasiūla skirta socialinėms, kultūrinėms, asmeninėms, edukacinėms, profesinėms ir kitoms kompetencijoms ugdyti;

26.2. ugdymo prieinamumo – sudaromos visos sąlygos vaiko kompetencijoms ugdytis per pasirinktą veiklą;

26.3. individualizavimo – ugdymas individualizuojamas pagal kiekvienam vaikui reikalingą kompetenciją, atsižvelgiant į jo asmenybę, galimybes, poreikius ir pasiekimus;

26.4. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

26.5. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas.

27. Ugdymo priemonės ir įranga – pamokose naudojami vadovėliai, instrumentas, audio aparatūra, įvairi literatūra, vaizdinės priemonės, informacinės technologijos, interaktyvi lenta ir kt.

28. Laukiamas ugdymo rezultatas.

28.1. profesines – muzikos istorijos dalyko žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, estetinių muzikos ypatybių suvokimas, atpažinimas ir mokėjimas jomis pasinaudoti, įsisavinant muzikos kalbą;

28.2. kultūrinės – dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą;

28.3. bendrąsias – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

29. Turinio apimtys:

Pagrindinės programos veiksenos	Ugdytinio gebėjimai	Ugdytinio žinios ir supratimas, įsisavinus programos modulį	Valandų skaičius per pusmetį
------------------------------------	---------------------	---	---------------------------------------

<p>4 kl. I pusmetis Supažindinti su muzikos išraiškos priemonėmis, lietuvių liaudies muzika: liaudies dainų žanrais, instrumentine muzika, liaudies šokiais.</p>	<p>1. Gebės skirti lietuvių liaudies dainų žanrus, etnografinių sričių stilistines ypatybes.</p> <p>2. Mokės pažinti lietuvių liaudies instrumentus.</p> <p>3. Gebės apibūdinti charakteringiausias lietuvių liaudies šokius.</p>	<p>1.1. Mokės nurodyti dainų skirtumus ir panašumus. 1.2. Iš klausos priskirs dainas konkrečiam etnografiniam kraštui ir žanrui. 2.1. Iš klausos pažins pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų tembrus. 2.2. Žinos pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų pavadinimus. 3.1. Mokės atpažinti charakteringiausias lietuvių liaudies šokius.</p>	<p>13-15 val.</p>
<p>4 kl. II pusmetis Supažindinti su pagrindiniais muzikos žanrais, rūšimis ir formomis.</p>	<p>1. Gebės skirti vokalinę, instrumentinę, vokalinę - instrumentinę, sceninę muzikos rūšis.</p> <p>2. Žinos pagrindines muzikos žanrų grupes.</p> <p>3. Mokės muzikos formų klasifikaciją.</p>	<p>1.1. Mokės apibūdinti pagrindines muzikos rūšis. 2.1. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkrečiai muzikos rūšiai ir žanrui. 2.2. Mokės pagrindinius muzikos žanrus. 3.1. Žinos pagrindines muzikos formas, jų klasifikaciją. 3.2. Iš klausos nustatys kūrinio formą.</p>	<p>17-19 val.</p>
<p>5 kl. I pusmetis Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: viduramžių, renesanso ir baroko. Atskleisti operos atsiradimo istoriją, supažindinti su pagrindinėmis operos rūšimis ir numeriais. Supažindinti su J. S. Bacho kūryba.</p>	<p>1. Žinos pagrindinius viduramžių, renesanso, baroko epochų bruožus, žymiausias kūrėjus.</p> <p>2. Žinos operos atsiradimo istoriją ir pagrindines operos rūšis, muzikinius operos numerius.</p> <p>3. Mokės pagrindinius J. S. Bacho kūrybos etapus, žinos reikšmingiausias kompozitoriaus kūrinius.</p>	<p>1.1. Palygins kelias epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus 1.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikrai epochai. 2.1. Mokės išvardinti operos rūšis ir operos muzikinius numerius. 2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram operos numeriui. 3.1. Analizuos J. S. Bacho kūrybą istorinio fono kontekste. 3.2. Iš klausos pažins reikšmingiausias J. S.</p>	<p>13-15 val.</p>

		Bacho kūrinius, nustatys jų faktūrą, formą.	
5 kl. II pusmetis Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: klasicizmo ir romantizmo. Atskleisti Vienos klasikų: J. Haidno, L. van Bethoveno ir V. A. Mocarto kūrybos vertingą indėlį muzikos istorijos vystymosi raidoje. Supažindinti su romantizmo epocha, jos pradininko F. Šuberto ir Roberto Šumano gyvenimu ir kūryba.	1. Mokės pagrindinius klasicizmo ir romantizmo epochų bruožus. 2. Žinos Vienos klasikų reikšmingiausių gyvenimo ir kūrybos faktus, svarbiausius kūrinius. 3. Žinos svarbiausius Franco Šuberto, R. Šumano gyvenimo ir kūrybos faktus.	1.1. Palygins klasicizmo ir romantizmo epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus. 2.1. Apibūdins Vienos klasikų pagrindinius kūrybos bruožus: panašumus ir skirtumus. 2.2. Išklausęs J. Haidno, V. A. Mocarto, L. van Bethoveno kūrinių, naudodamasis muzikiniu žodynu, apibūdins sukeltą įspūdį. 3.1. Mokės apibūdinti Šuberto ir Šumano kūrybą romantizmo epochos kontekste. 3.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins kodėl.	17-19 val.
6 kl. I pusmetis Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Italija: Palestrina, Vivaldi, Verdi, Pučini. Vokietija: Hendelis, Bramsas, Vagneris, R. Štrausas. Austrija: J. Štrausas, Maleris, Naujoji Vienos mokykla. Prancūzija: Berliozas, Bize, Guno, Debiusi, Ravelis.	1. Pažins Italijos, Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos žymiausių kompozitorius ir jų svarbiausius kūrinius. 2. Palygins skirtingų Europos valstybių kompozitorių kūrinius.	1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes. 1.1. Iš klausos priskirs kūrinių fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui. 2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.). 2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins, kodėl.	13-15 val.
6 kl. II pusmetis Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Anglija: Piorcelas, Britenas; Lenkija: Šopenas Vengrija: Listas Čekija: Smetana, Dvoržakas Rusija: Glinka, Musorgskis, Čaikovskis, Rachmaninovas Norvegija: Grygas Ispanija: Albenisas, de Falja Gilinti žinias džiazos muzikos istorijos: džiazos žanrų,	1. Pažins Anglijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Rusijos, Norvegijos, Ispanijos žymiausių kompozitorius ir svarbiausius jų kūrinius. 2. Mokės palyginti šių Europos valstybių kompozitorių kūrinius tautiškumo kontekste.	1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes. 1.1. Iš klausos priskirs kūrinių fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui. 2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.).	17-19 val.

<p>žymiausių atlikėjų ir t.t. srityje, pagrindu imant JAV muzikinę kultūrą.</p>	<p>3. Žinos džiazo muzikos atsiradimo istoriją, džiazo žanrų ir kryptių įvairovę, žymiausius atlikėjus.</p>	<p>2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins, kodėl. 3.1. Iš klausos skirs džiazo muzikos kūrinius tarp kitų muzikos stilių kūrinių. 3.2. Skirs, kuriam džiazo žanrui priskiriamas klausomas kūrinys.</p>	
<p>7 kl. I pusmetis Atskleisti lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, supažindinti su J. Naujalio, Č. Sasnausko, M. Petrausko, M. K. Čiurlionio, J. Gruodžio, S. Šimkaus, J. Tallat-Kelpšos, B. Dvariono, S. Vainiūno, J. Juzeliūno, E. Balsio gyvenimu ir kūryba. Suteikti žinių apie lietuvių moderniąją muziką ir jos kūrėjus.</p>	<p>1. Žinos žymiausių lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, šių kompozitorių vietą visuomeniniame kultūriniame gyvenime. 2. Orientuosius lietuvių moderniosios muzikos stilių įvairovėje, žinos žymiausius kūrėjus.</p>	<p>1.1. Mokės apibūdinti kiekvieno lietuvių kompozitoriaus indėlį visuomeniniame kultūriniame gyvenime. 1.2. Žinos reikšmingiausius lietuvių kompozitorių kūrinius. 1.3. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkretaus kompozitoriaus kūrybai. 2.1. Žinos šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrybos stilius. 2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram kūrybos stiliui.</p>	<p>13-15 val.</p>
<p>7 kl. II pusmetis Apibendrintai apžvelgti viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochas. Suteikti žinių apie XX a. muzikos kryptių ir stilių įvairovę. Apžvelgti instrumentinius, kamerinius, simfoninius, vokalius - instrumentinius, teatrinis žanrus istorinio proceso kontekste.</p>	<p>1. Žinos pagrindines viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochų muzikos išraiškos ir atlikimo priemones, žanrus ir formas. 2. Mokės pagrindines XX a. muzikos kryptis.</p>	<p>1.1. Mokės nusakyti kiekvienos epochos pagrindinių išraiškos priemonių ypatybes. 1.2. Žinos žymiausius šių epochų kompozitorius bei svarbiausius jų kūrinius. 1.3. Iš klausos skirs reikšmingiausius šių epochų kompozitorių kūrinius. 2.1. Žinos pagrindinių XX a. muzikos kryptių bruožus. 2.2. Gebės kritiškai vertinti šių muzikos kryptių kūrinių stilistiką, muzikos išraiškos priemonių įvairovę. 3.1. Mokės atskleisti šių žanrų panašumus ir skirtumus įvairių šalių kompozitorių kūryboje.</p>	<p>17-19 val.</p>

	3. Žinos pagrindines instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių - instrumentinių, teatrinių žanrų ypatybes, svarbiausius šių žanrų kūrėjus.	3.2. Mokės pateikti instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių -instrumentinių, teatrinių žanrų kūrinių pavyzdžių muzikos istorijos epochų kontekste.	
--	---	---	--

V SKYRIUS II INSTRUMENTAS (FORTEPIJONAS)

30. Muzikavimas II instrumentu (fortepijonu) (toliau – II instrumentas) – pasirenkamasis dalykas Mokyklos įgyvendinamoje pagrindinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje. Joje mokosi mokiniai, baigę pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

31. II instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

32. II instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

33. II instrumento uždaviniai:

33.1. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

33.2. sudaryti sąlygas atsiskleisti ir formuoti asmenybei, plėtoti kūrybinius meninius gebėjimus;

33.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

34. II instrumentą sudaro trys veiklos sritys:

34.1. grojimo technikos įgūdžių įvaldymas;

34.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

34.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

35. II instrumento mokymo organizavimas:

35.1. mokymosi trukmė – 4 metai;

35.2. pamokos yra individualios, skiriama 1 akademinė valanda per savaitę;

36. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo antruoju muzikos instrumentu technikos įgūdžių įvaldymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingus muzikinius kūrinius antruoju instrumentu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.

2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinamikos ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje.	
Esminis gebėjimas – koncerte antruoju instrumentu atlikti programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokyklos, rajono, respublikos renginiuose.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu.

37. Turinio apimtys:

37.1. grojimo technikos įgūdžių įvaldymas:

37.1.1. 4 klasė:

37.1.1.1. technikos, įgūdžių tobulinimas, muzikinės atminties, ritmo pojūčio lavinimas, kūrinių meninio turinio suvokimo formavimas;

37.1.1.2. per mokslo metus išmokstama: 4 - 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

37.1.2. 5 klasė:

37.1.2.1. Tolesnis muzikos suvokimo plėtojimas. Garso kokybės, štrichų tobulinimas. Ugdomas moksleivio poreikis muzikuoti, didesnę dėmesį skiriant muzikiniam kūrinio išpildymui: frazavimui, dinaminiam atlikimui.

37.1.2.2. Per mokslo metus išmokstama 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

37.1.3. 6 klasė:

37.1.3.1. Muzikos kūrinio suvokimo plėtojimas. Garso kokybės, štrichų atlikimo tobulinimas, frazavimas. Pamokose diskutuojama apie atliekamų kūrinių interpretaciją, atskleidžiant moksleivio kūrybiškumą bei perteikti jį atliekant programą.

37.1.3.2. Per mokslo metus išmokstama 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

37.1.4. 7 klasė:

37.1.4.1. Muzikos kūrinių atlikimo technikos tobulinimas, daugiau dėmesio skirti gražaus, tolygaus garso išgavimui, dinaminiam kūrinio subtilumui pasiekti. Ugdyti savarankiškumą, emocinį muzikos pajautimą.

37.1.4.2. Per mokslo metus išmokstama 6 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio gebėjimus ir poreikį.

37.2. Muzikos kūrinių interpretavimas (4-7 klasės):

37.2.1. nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas.

37.2.2. Pamokose diskutuojama apie atliekamų kūrinių interpretaciją, atskleidžiant moksleivio kūrybiškumą bei perteikti jį atliekant programą.

37.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje (4-7 klasėse):

37.3.1. kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

37.3.2. visi mokiniai dalyvauja I pusmečio Adventiniame koncerte tėveliams. II pusmečio akademiniam koncerte mokinys atlieka du skirtingų charakterių kūrinius;

37.3.3. mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose mokyklos, rajono, respublikos renginiuose.

VI SKYRIUS ORKESTRAS

38. Pučiamųjų muzikos instrumentų orkestro (toliau – Orkestras) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą ir suteikti orkestrinio muzikavimo patirtį.

39. Orkestro tikslas – dalyvauti mokyklos, miesto, rajono apskrities koncertinėje veikloje bei respublikiniuose renginiuose.

40. Orkestro uždaviniai:

40.1. lavinti ansamblinio ir orkestrinio grojimo įgūdžius;

40.2. ugdyti kolektyvinės veiklos ir tarpusavio bendravimo kultūrą;

40.3. ugdyti mokinių artistišumą, didinti sceninės kultūros patirtį;

40.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

41. Veiklos sritys:

41.1. orkestrinio grojimo įgūdžių formavimas;

41.2. orkestrinių kūrinių interpretavimas;

41.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

42. Orkestro mokymosi trukmė – 4 metai.

43. Orkestro mokymas:

43.1. mokomasi 3 val. per savaitę; 1 val. grupinė repeticija, 2 val. jungtinė pamoka;

43.2. mokomasi grupėje;

43.3. parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžių ir instrumentų įvairovę orkestre; rajoninių bei respublikinių renginių programas;

43.4. plėtojami sceninės kultūros meninio interpretavimo, kūrybiškumo įgūdžiai, aktyviai dalyvaujant muzikinėje veikloje.

44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – orkestrinio grojimo įgūdžių formavimas.	
Nuostata – įgyti orkestrinio muzikavimo patirties.	
Esminis gebėjimas – atlikti pučiamųjų instrumentų orkestro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti instrumento valdymo įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus.
1.2. Grojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones.
2. Veiklos sritis – orkestrinių kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – atskleisti orkestrinio kūrinio interpretacinį sumanymą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti pučiamųjų instrumentų orkestro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti orkestrinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką ir dinamiką.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos, rajono, respublikos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, rajone; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.

3.3. Pritaikyti grojimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas.
--	---

45. Turinio apimtys (4–7 klasės):

45.1. Orkestrinio grojimo įgūdžių formavimas:

45.1.1. taisyklingo kvėpavimo ugdymas, tikslingi kvėpavimo pratimai; garso parėmimas kvėpavimu;

45.1.2. tikslaus, raiškaus, artikuliuoto grojimo įgūdžių lavinimas, siekiant minkšto, laisvo, neforsuoto grojimo, intonavimo tikslumo; skaitymo iš lapo gebėjimų ugdymas; aktyvios vidinės klausos bei harmoninės klausos ugdymas; frazavimo supratimas ir atlikimas; instrumento diapazono plėtimas;

45.1.3. taisyklinga instrumento laikysena stovint, sėdint, einant.

45.2. Orkestrinių kūrinių interpretavimas:

45.2.1. per mokslo metus išmokstama 4 – 6 skirtingo charakterio orkestrinius kūrinius;

45.2.2. tobulinamas natų skaitymas iš lapo; orientavimasis ritminių elementų ir tempų įvairovėje, dermėje (mažoras-minoras), dinaminio plano, muzikos charakterio, žanro apibūdinimas; improvizacinių įgūdžių ugdymas;

45.2.3. skatinamas orkestrinio repertuaro klausymas ir analizė; atkreipiamas dėmesys į instrumentų priežiūrą; dalyvavimas koncertinėje veikloje;

45.2.4. gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos: partijų atsiskaitymas klasėje dalyko mokytojui I-II pusmečių eigoje: vertinimas I ir II pusmečių pabaigoje – kriterinis (10 balų sistema).

45.3. Orkestro raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – orkestras dalyvauja rajono, respublikiniuose projektuose, festivaliuose, koncertuose ir kituose renginiuose.